

Justícia Social

15 cts.

SETMANARI SOCIALISTA

Redacció: Guardia, 14, pral. - BARCELONA

• Quan serà comprès que el patriotisme consisteix, sobre tot, en fer la pàtria digna?

GABRIEL ALOMAR

Socialisme i Sindicalisme

Preocupa molt fundadament a gran nombre d'amics nostres tenir idees clares respecte a les diferències doctrinals que justifiquen la separació del grup sindicalista de la gran família internacional que lluita sota la bandera del Socialisme per l'integral emancipació humana. Cal, però, que a l'enfocar aquesta qüestió tan espinosa en el nostre país comencem per dir que és necessària una regular cultura en matèries econòmiques per a establir posicions i disposar de la llibertat suficient per no haver de violentar el pensament i circumscriure'l a les premisses fixades per la disciplina del grup o per la coacció ambiental.

La primera etapa del Socialisme que s'iniciava ara fa cent anys era caracteritzada per una subtil i humaníssima espiritualitat i transcendia a totes les capes socials. Fins que Marx i Engels iniciaren la segona etapa amb un crit de guerra i una conminació als obrers de tot el món per a formar l'exèrcit demolidor de la societat corrupta, el Socialisme no era temut ni odiat perquè no oferia perills imminents. Després els perills s'esvairien perquè al costat del sistema moral i filosòfic de la nova organització hi creixien, com en tota obra humana, els germens de destrucció i afèbliment que assisteixen a tota generació feliç. No és doncs de lamentar el seccionament de les forces sota diferents banderes, anarquista un dia, sindicalista un altre dia, comunista més tard, segregacions més o menys afortunades de la doctrina fecunda que ha arribat a guanyar la flor de les intel·ligències de tots els països civilitzats.

El sindicalisme no és una comunitat amb idea pròpia, ni coneix cap fe positiva, ni ateny cap finalitat moral específica. El sindicalisme, malgrat l'esforç mental d'alguns dels seus homes selectes no ha arribat més enllà de definir-se com un mitjà d'acció. Els més fantasiosos s'han atrevit a llençar esquemàticament l'idea d'una organització industrial a base dels sindicats, però aquestes elocubracions no han tingut la general acceptació ni han assolit l'adhesió d'un grup prou dens que arribés a formar escola. El pensament del sindicalisme ha girat sempre entorn del mite de l'acció directa basant-se en la negació de l'Estat i per consegüent en el més aferrissat abstencionisme polític.

El sindicalisme és vell, tan vell gairebé com el Socialisme. Va néixer fa més de vuitanta anys a la Gran Bretanya i a França com un derivatiu exclusivament obrer de la vasta doctrina socialista. Des del començament l'idea del *sindicat únic* o el *gran sindicat* era afanyosament perseguida pels seus directores. En els seus primers dies, com després, representava una voluntària reducció dels fins i de les activitats obreres. El sindicat, privat d'orientació ideològica, era un simple instrument de lluita econòmica i admetia indistintament tots els obrers amb tal de que fossin obrers i independentment de llurs idees polítiques i religioses. No era necessària cap afirmació de fe ni cap renunciament. Era una força social, una classe, deslligada de totes, que desconeixia els interessos generals i lluitava única i exclusivament per a fins materials.

El Socialisme, des del temps de Saint-Simon, ha reconegut l'existència de la societat humana com entitat suprema, damunt de tota comunitat nacional o limitada. En realitat es deu als nostres intel·lectuals, als nostres pensadors, la proclamació de l'unitat de l'especie i la doctrina de la constitució social com a font de tot dret públic. Es per retre honor a les més elevades destinacions humanes que el Socialisme defensa els drets de la civilització i malgrat emprar tots els mitjans de persuasió i de lluita reclama en cada etapa del seu camí una consagració de bé general, una mena de *consensus omnium* que justifiqui l'utilitat i la capacitat del progrés. La lluita de classes vista aixís, plantejada com un mètode de depuració per l'ulterior extermini de paràsits i l'establiment de la classe única dels productors té un fonament moral que la dignifica i li dona una autoritat indiscutible.

El Socialisme, essencialment democràtic, no renuncia l'alt privilegi humà de la selecció i de l'aristarquia. Denuncia les lleis econòmiques que han dividit els homes en senyors i esclaus, en capitalistes i proletaris; però sap que l'únic mitjà per a superar-les és l'enfortiment de la personalitat humana en un medi d'ampla llibertat moral, de gran sentit de responsabilitat, de pregona cooperació, d'irrestringida iniciativa i d'alta i harmònica comunitat de fins. El Socialisme sa, vigorós, atèntic, fa créixer l'home i lluny de restar-li atribuïts i lligar-lo a una societat mecànica, insensible, el sosté en un pla de personal eminença, dominant els elements i influint a tot hora en la regulació de la vida universal amb la qual està vinculat i amb la qual el Socialisme vol adequadament articular-lo.

Veieu, doncs, com el sindicalisme no passa d'ésser una desdixada deformació, un *capitis diminutio* de la vasta i profunda doctrina socialista. Res no ens és indiferent als socialistes. Tot ens atany, tot ens afecta. Perquè som obrers, perquè som productors, perquè som homes. Perquè aspirem a una societat millor que ha començat a viure en els nostres esperits i la seva visió ens purifica i ens eleva i no ens deixa entretenir el pensament de que del bell demà que s'anuncia ningú pugui ésser excluït ni aquells que no el comprenen.

Dels esdeveniments de la Xina

Declaracions de C. Zinoviev, en "La Correspondance Internationale" de Viena

Entre les reivindicacions dels vaguistes de Xanghai i de Tsingsias figuren: la abolició dels càstics corporals, la jornada de 10 hores pels adults, la jornada de 8 hores pels nens i els joves, i el descans setmanal.

Heu's-act les dades històriques que adueix el president de la Internacional comunista defensant-se contra l'acusació de M. Davison, diputat conservador anglès, qui li atribueix la preparació de l'actual revolució.

1839-1842. - Primera guerra de l'opi. Els imperialistes britànics imposen als xinesos, per les armes, la llibertat del comerç de l'opi. El tractat de Nankin obre als britànics cinc ports: Canton, Oou Txeou, Amoi, Xanghai, Ning-Po. Els xinesos paguen una important indemnització de guerra i concedeixen perpetuament als vencedors el port d'Hong-Kong.

1856. - Segona guerra de l'opi. Lord Elgine i el baró francès Gros guanyen brillants victòries. Pel tractat de Tientsin la Xina obre al comerç estranger nous ports i paga una nova contribució (1858). En (1860) la Xina paga 4 milions de taels als anglesos i 2 milions als francesos. Els anglesos s'apoderen de Kouloum, davant d'Hong-Kong. L'imperi rus s'apodera d'una província de l'Extrem Orient.

1895. - El jove imperialisme japonès, entra a la lluita, vol atrapar els seus predecessors. Guerra xino-japonesa. El Japó venç i s'accontenta d'anexionar-se l'illa de Formosa i d'embutxacar-se una indemnització de guerra de 30 milions de taels. Els imperialistes es paguen els serveis que han prestat a la Xina; els anglesos mitjançant l'ocupació de Wei-Hai-Wei, els russos per la de la península de Liaotoung i de Port Arthur, els alemanys per la de Kiao-Txéou, i els francesos per la d'Houan-Txéon Van.

1900. - Insurrecció dels boxers. L'espontània sublevació dels pagesos xinesos contra l'imperialisme és cruelment reprimida. Pau de 1901. La Xina paga 450 milions de taels. Els anglesos assumeixen el control de les duanes. L'imperi rus s'apodera de la Mandxúria i la seva cobdícia s'extén a la Corea. Aquesta data és d'importància, car la repressió d'ara fa 25 anys té les seves repercussions avui.

1905. - Guerra ruso-japonesa pel repartiment de la Mandxúria. El Japó s'apodera no sense el concurs de l'Anglaterra de la península de Liaotoung.

1910. - El Japó s'apodera de la Corea fins llavors vasall de la Xina.

1914. - El Japó a qui les preocupacions dels aliats a Europa deixen les mans lliures s'apodera de Kiao Txéou i de la gran i fèrtil província de Kantoung.

1917. - Sota la pressió dels aliats la Xina intervé espontàniament en la guerra imperialista, car espera comprar al preu de la seva participació algun atenuant a la seva condició.

No es tracta del dret dels pobles a disposar d'ells mateixos? Els fets segueixen de la següent faïso. El Japó s'instal·la definitivament en el Xantoung i es disposa a penetrar a la Mongòlia. Des de la revolució xinesa de 1911 els imperialistes europeus no han deixat a la Xina una hora de tranquil·litat. El capital anglo-americà subvenciona el partit militar de Txili del que Ou-Pei-Fou n'és general en cap. El capital japonès subvenciona Tngang-Tso Lin i els governants de Monkden.

A partir de 1840 50 els anglesos comencen la construcció de fàbriques en el sud de la Xina i en els ports conquerits. Venen tot seguit els japonesos. Tota la indústria de la Mandxúria meridional pertany al capital japonès. La indústria tèxtil del sud, la de Xanghai i de Xsingtao (regió on ha nascut la revolució actual) pertany als japonesos en la proporció del 45 per 100.

Les condicions de treball en les fàbriques japoneses i angleses de la Xina són pitjors que les dels països capitalistes més atrassats.

Finalment, per a coronar la preparació d'aquestes revoltes ve't-aquí que recentment els oficials anglesos i japonesos manifesten llur presència a la Xina mitjançant algunes gestes bastant remarcables, les bales de l'estranger maten a nens i estudiants xinesos. Tanks i autos blindats es passegen pels carrers de Xanghai. Les ametralladores del barri estranger disparen contra els manifestants; són detinguts obrers del servei de l'aigua i de la fàbrica d'electricitat. Les generacions pacífiques són ultratjament maltractades.

Els obrers i la política

III

Diem que una organització sindical per gran i forta que fos, mai no podria enfrontar, ni menys resoltre, tots els problemes que pertorben continuament la vida del proletariat.

Actualment, són ja en gran nombre els obrers que reconeixen que no tan sols deuen preocupar-se d'obtenir augment de salari i disminució de jornada. S'han donat compte que, demés d'obers són consumidors i ciutadans, i en aquest cas, als organismes professionals no hi troben mitjans per a millorar les condicions en que es troben respecte als paorosos problemes de l'habitatció, subsistències, higiene, ensenyament, i altres no menys importants.

Els sindicats tenen un valor immens com a reguladors de la jornada i del salari, com a educadors del proletariat, preparant lo per a poguer dirigir la producció; com a element de cultura i mitjà de relació amb el proletariat de tots els pobles, i com a garantia de la consideració i del respecte que tots devem trobar allí on treballem.

Totes aquestes qüestions i moltes d'altres que podríem dir-ne d'ordre professional, els sindicats compten amb molts recursos per a enfrontar-les i per a resoldre-les, mentre que, els problemes que abans hem esmentat, per a resoldre'ls és necessari portar l'acció a altres esferes, als municipis, a les diputacions i al parlament, car són els llocs on se concedeixen els monopolis i concessions que enriqueixen als uns i aclaparen als altres, on es confeccionen aranzels que fan impossible el desenrotllament de les indústries, i es fabriquen lleis que protegeixen als acaparadors i negociants de tota mena, deixant desamparat al poble productor. Per a combatre aquestes plagues socials és precís higienitzar els llocs on s'originen, i això sols ho pot fer ho un partit polític obrer emprant una acció constant i enèrgica dintre aquelles corporacions administratives i representatives dels interessos i aspiracions del país.

El valor i eficàcia d'un partit polític obrer, dependrà dels graus de perfecció on arribi l'organització sindical, car l'acció d'aquell, té d'ésser la conseqüència de l'anàlisi i profund estudi dels problemes socials per aquesta.

Organització i partit, són dugues forces que es complementen, i no podem comprendre que puguin tenir efectivitat l'una sense l'altra.

Fixem-nos amb el moviment del proletariat mundial i veurem com a tot arreu on l'obrer fa més via en la conquesta dels seus drets i del respecte que es mereix, s'hi nota la acció constant d'aquests dos factors, que es pot dir que són correlatius; organització sindical i partit polític obrer. Quina diferència hi ha entre aquells obrers i nosaltres, perquè sigui per ells de tan facil realització allò que per nosaltres és tan difícil?

Aquesta diferència no consisteix en altra cosa que en la diferent manera d'interpretar i valorar les coses.

Els, han sabut interpretar degudament aquell aforisme que diu: «L'emancipació dels treballadors, té d'ésser obra d'ells mateixos». I caminant segurs com el qui sab on va, no es deturen per res, cercant sempre l'enemic, i enfrontant-s'hi noble i decididament en tota ocasió i en tots els terrenys. No-altres, aquell aforisme ja fa molts anys que el sabem de memòria, fins potser de tan sapigut l'hem oblidat.

Fóra necessari que el recordéssim i fèssim de manera que ens quedés gravat al cor. Ell és tot un ideal! És una oració que tindriem de resar-la mentalment cada dia al començar el treball i en acabar-lo fins que beu compenetrats de la seva significació, ens avergonyíssim de restar indiferents davant de tanta injustícia social, i ressagats en la lluita que arreu del món estan sostenint els exèrcits proletaris contra el sistema capitalista.

Viladom

Els nostres lectors no han d'estranyar que, aparentment, negligim, a voltes, certs esdeveniments d'actualitat, deixant de subrallar-los amb el comentari degut. Però hi han albiradores dificultats insuperables.

Altrament, l'ideari conegut de JUSTICIA SOCIAL i la dignitat civil dels que redactem aquesta fulla, donen la màxima eloqüència al nostre silenci.

La solidaritat dels obrers, sinó volem que sigui una paraula sense sentit, hem de demostrar-la a l'hora de les contrarietats, molt més que a les hores que ens són favorables.

Company: no oblidis als que han perdut la llibertat que tu disfrutes.

Les lletres i les dèries

Defensa d'Apol

La meua exagerada amor a la literatura catalana m'ha dut a inquietar-me per la inactivitat literària del jove poeta, prosista i eròtica Apol de Montparnàs.

Temps enrera, l'aparició del «Llibre d'or de l'amor» va excitar les passions—cosa ben natural tractant-se d'amor, i encara més si l'or s'hi barreja. J. M. de Sagarra en parlà com d'una vergonya literària. Ara, aquell llibre de presentació tan llampant amb prou feines es veu pels aparadors. És una llàstima, perquè el llibre, de lluny, feia bonic.

Però hi ha una cosa que fa més llàstima encara, la qual cosa és de veure la innocència trepitjada i desconeguda. J. M. de Sagarra presentava al Sr. Montparnàs com un vanitoso insoporable. Li retreia com una gosadia d'haver posat el seu nom encara verd, per bé que olímpic, al costat d'uns noms tan venerables com Moisés, Shakespeare, Goethe i Pons i Massareu. La veritat és que foren tots aquests senyors més o menys clàssics, els que perjudicaren l'obra del Sr. Montparnàs. Al «Llibre d'or de l'amor», en efecte, l'única cosa que es llegeix amb gust és la «introducció» escrita pel senyor Montparnàs tot sol, sense col·laboracions de cap mena.

Aquesta «introducció» és molt agradable, potser pel seu caràcter marcadament amorós. A més, és artísticament molt superior al pròleg que la precedeix. Ara, si considerem que aquest pròleg és escrit pel Sr. Narcís Oller, un dels mestres oficials de la prosa catalana, tindrem també de considerar restablert el prestigi literari del Sr. Montparnàs.

Encara més: la tal introducció acaba d'una manera que demostra la seva escaiença. El Sr. Montparnàs posa, l'una sobre l'altra, aquelles recomanacions tan sagrades: «Estimeu-vos els uns als altres». «Creixeu i multipliqueu-vos». Això és el que se'n diu passar ràpidament de la teoria a la pràctica. Per força ha d'ésser intel·ligent la persona que us ensenya a fer el salt d'una manera tan bíblica.

Tot això, tanmateix, no m'inclinaria a recomanar a ningú que comprés el «Llibre d'or de l'amor». Una introducció i uns quants pensaments del Sr. Montparnàs no justifiquen l'adquisició d'un llibre d'aquell preu i d'aquella grandària. Però el que recomanaré amb tota confiança és una altra obra del mateix autor, que també tracta de l'amor, i d'un amor especialment excels. De fet, el títol de l'obra és «L'excelsitud d'un amor».

«L'excelsitud d'un amor» és una obra curta, que només val trenta cèntims i té encara l'avençatge d'estar retirada de la venda. És una petita novel·la on el Sr. Montparnàs demostra com està al corrent de les correnties de la literatura moderna. «L'excelsitud d'un amor» està completament mancada de gramàtica, i això li dona un aire de balbuceig d'allò més eròtic. Es pot dir que la ploma de l'autor ha estat deixada en llibertat d'obeir les ordres radiogràfiques del subconscient, o més aviat de l'inconscient del mateix autor. El procés, com tothom sap, obeeix a les normes anàrquiques d'un infra-realisme amorí. El conjunt de l'obra és galdós i els detalls produeixen una hilaritat irresistible. I en aquest temps en què tan sovint hem de riure de ràbia, cal que aprofitem les avinenteses de riure de gust.

Però no cal pas llegir «L'excelsitud d'un amor» per fer-se càrrec de la importància del Sr. Montparnàs i de com el poeta Sagarra va ésser profundament injust amb

aquest jove i prometedor literat. Una petita biografia precedeix la narració eròtica, la qual biografia ens dona tot un grapat d'arguments per ajudar a la rehabilitació d'una personalitat tan simpàtica.

Quan el Sr. Montparnàs va néixer tothom va tenir una alegria. La naturalesa també hi va pendre part. «Les flors—diu l'anònim biògraf—obrien llurs corol·les, embriagant amb llur perfum.»

Però no tot eren flors i violes. La preciosa vida de l'infant tenia poderosos enemics, entre els quals hi havia una germana bessona del Sr. Montparnàs; la qual, amb un egoisme precoç, havia sortit a la llum d'aquest món grassoni i sanguínia; mentre el pobre noi era «anèmic i pobre de sang».

Però el Sr. Montparnàs es sortia de tot. Aviat va convertir-se en un jove «curull de vida i treballador, que en sos assaigs literaris omplena diàriament unes vint quartel·les de pensaments que a doll rajaven damunt el paper de blancor immaculada».

Als setze anys, el Sr. Montparnàs ja feia miracles. Va escriure un drama, amb el qual assolí un gran triomf encara que no s'estrenés. Qualsevol pot tenir un triomf amb un drama representat; però només el Sr. Montparnàs era capaç de tenir-lo amb un drama per estrenar. Es una llàstima que els èxits del Sr. Montparnàs no puguin obtenir-se de la mateixa manera.

El Sr. Montparnàs, que només té vint-i-tres anys, ja «ha col·laborat en quasi totes les revistes catalanes i moltes de l'estranger». Seria terrible que una vida literària tan ben començada s'estronqués sobtadament per culpa d'una sola crítica adversa. Sobretot si tenim en compte que el Sr. Montparnàs té un caràcter «fins en les hores més aspres dolç, sensible i rialler, i per tot el món agradable, captivador i d'ànima noble, desinteressada i fidel». La mica de confusió que hi ha en aquesta combinació d'adjectius demostra l'emoció amb què palpitava el biògraf del Sr. Montparnàs, en pensar en el caràcter d'aquest.

Un home que provoca emocions tan fortes, que només naixent va obrir corol·les, que a setze anys fa miracles, no és pas un home vulgar. Al contrari, és un home mereixedor d'honors i recompenses. Ja que el Sr. Montparnàs no podrà entrar a l'Institut d'Estudis Catalans, perquè la inconscientitat dominant en tancarà les portes, jo demanaria al Sr. Sanahuja que el deixés entrar a l'Associació d'autors de la ploma.

Es una associació simpàtica i refrescant, que si no cultiva el refinament com el P. E. N. club, està proveïda en canvi d'una formidable quantitat d'innocència; la qual cosa us fa ésser optimista. Jo, almenys, tinc sempre una sensació d'optimisme, quan penso que si el Sr. Herodes tornés a la terra encara trobaria algú per degollar.

C. A. Jordana

Notes marginals

—Novel·la? poesia? contes?
Ara diuen que és l'hora de la novel·la.

Es compren que la gent demani el que li fa falta. Però el més natural és que l'hora d'ahir i la d'avui i la de demà sigui bona pels bons poetes, pels bons novel·listes, pels bons contistes, pels bons assagistes, etc.

El que no pot tolerar-se és que els poetes i els novel·listes i els assagistes que no tenen res per dir cerquin la manera de simular una obra, i ens vulguin fer creure en la seva categoria social.

Josep Carner amb l'obra «El cor quiet» i Josep Pla amb l'obra «Coses vistes» són els dos literats d'aquesta hora, sense que cap d'aquests dos llibres sigui una novel·la.

I és que el nostre veritable proble-

ma literari no és precisament una qüestió de forma ni de gènere, sinó més aviat una qüestió de vitalitat.

—Apart dels autors que esmentem en el darrer número, s'anuncia l'aparició de novel·les de J. Lleonart, M. Llor i Prudenci Bertrana.

—En Pere Coromines està obtenint un bon èxit amb el seu llibre «A racés dels tamarins» que és un recull de contes i petites novel·les.

—«Edicions Diana» acaba de posar a la venda la segona edició del llibre «Coses vistes» de Josep Pla, que ha estat l'èxit més important de crítica i de públic que s'ha conseguit en aquests darrers temps a casa nostra.

—El nostre amic i col·laborador C. A. Jordana, que des de l'aparició del seu primer llibre «Les Quatre Venjances» hom el considerà com un dels valors més interessants de la prosa catalana, prepara una novel·la. Si hem de jutjar per l'èxit de «Les Quatre Venjances» obra completament exhaustiva podem preveure per la novel·la del nostre company una magnífica acollida.

L'altre díptic

EL MIRALL IMAGINARI, per Alexandre Plana. —TAMARINS I ROSES, per C. Fages de Climent.

Atzar el meravellós fa, que en reprendre, després de llarg involuntari eclipsi, nostres tasques crítiques a JUSTICIA SOCIAL, s'escaigui de parlar dels dos mateixos excel·lents autors que motivaren nostre darrer comentari sobre literatura catalana.

Un sòlid supersticiós—i bó i ningú no és lliure d'aquesta magnífica humana tara,—qui sap les misterioses influències, les extranaturals relacions que hi trobaria, en aquest singular acoblament d'un clar prosista i un senyorivolt poeta.

Però nosaltres, o senzillament jo,—com és amat i quasi s'exigeix ara de parlar—jo, no tinc prou temps, ni tant fortuna m'honra, per a lliscar voluntuós per aquest còmode pendis mental. Atzar, és l'imprevisible humà. I voluntat, la menys voluntària de les coses del món. La matemàtica, té molt que veure, avui, amb l'un. L'altre, insensatosa fora permetre-li una llibertat lluny de la biologia.

Aquesta biologia és tal, que explica sovint els autors i llurs obres—falses, involuntàries, irresponsables, impossibilitades d'ésser altrament. I el mot biologia és aquí emprat en el seu sentit més dilatat, o sigui: biologia, i totes les naturals ciències que la volten i completen, sense mai assolir però la convencional precisió de la matemàtica.

Podria ara, segurament, exposar el mètode crític que consisteix en explicar, o potser millor veure les obres, com una funció del temperament dels autors en l'ambient psicològic propi, però, això, apart la facilitat, ens portaria ineludiblement a consideracions, la natura de les quals no s'adiu gens amb la dels periòdics.

Alexandre Plana i C. Fages de Climent, es retraten en els seus dos llibres. «El mirall imaginari», és el llibre més Alexandre Plana d'Alexandre Plana. Si més no, dels fins ara publicats. Aquesta prosa alta, equilibrada, clara, una mica plana, un pic lenta, neta, correcta, delicada, perfumada d'una tendresa recatada i un poc tristívola, malencònica, suavíssimament malencònica si voleu, és inconfusible—és el mateix Alexandre Plana transformat, per una fina destil·lació psicològica, en això tan enigmàtic i tan frèvol alhora, en aquesta benaurada bell'ombra de la vida que s'en diu un llibre.

«El mirall imaginari» és una obra que honra una literatura, que afalaga l'egoisme cultural del poble on s'és produïda. Representa encara un caire de l'ànima catalana, i, quelcom que val molt més avui, és bellament traduïble,—no perdria res en ésser buidada a altra civilitzat idioma.

Jo, em veuria un xic atrapat si hagüés d'escollir entre les màgicament condormides imatges que s'insinuen gràcils i sentides en aquest «Mirall imaginari». Pel meu gust, transcriuria quasi bé totes les poesies en prosa que tenen per títol comú «Orient i Occident». Aquelles fulles que Alexandre Plana anomena «imatges de Girona», són simplement petits joiells de mà mestra. Recomanem de llegir sobre tot «Un carreró».

«Joan Garri», és la narració bàsica del llibre. És un encert. La visió de

la famosa llegenda és personalíssima i en absolut up to date. Compreneu de seguida que entusiasmi a V. Solé de Sojo i admireu la sobrietat i la honesta farsó de resoldre-la. La llegenda, en les avellutades mans d'Alexandre Plana, esdevé universal. Joan Garri s'extra-territorialitza, no és solament un concret episodi local, sinó alguna cosa de profundament—i perdoneu-me aquest «profundament» tan desacreditat—alguna cosa d'absolument humà, que arriba al mateix plaukton primari pare dels instints dels homes. En un mot: és un guany considerable realitzat per la cultura catalana.

Alexandre Plana, ens deu una gran novel·la: «Joan Garri» ve a ésser-ne com una pregustació, de la mateixa manera que «Tamarins i Roses» de C. Fages de Climent exigeixen del poeta un altre poema com «Les Bruixes de Llers».

En «Tamarins i Roses» apareixen les mateixes qualitats del poeta que altres vegades i en altres llocs he intentat remarcar. Manel de Montoliu en «La Veu» de fa pocs dies, observava justament l'armònic maridatge, en l'ànima del poeta, de classicisme i catalanitat. Difícilment podria jo ara afegir a la serena crítica de Manel de Montoliu, quelcom que no semblés interessat o conseqüència de la bona amistat que m'uneix amb el «senyorivolt poeta».

La crítica del nou llibre de C. Fages de Climent, té encara per a mi un lleu i honorós inconvenient: em dedica una espièndida composició—«Els Apòstols». Aquesta bona obra, em lleva una llibertat de que no disposaré sino en altre llibre on el meu nom no aparegui. En aquesta delicada posició, jo no puc fer més que remetre el lector a les meves anteriors observacions sobre un dels millors poetes i més veritables de Catalunya actual i recomanar la lectura de «Tamarins i Roses» com a confirmació del que dic. La bellíssima «Oda a la tartana», «Roses», els sis sonets, «Paral·lel» i l'«Elogi del Pont»—per a no citar altres composicions—per si soles ja constituïrien tot un magnífic poema. I no les transcripció perquè ho veda l'espai.

Probablement, tant Alexandre Plana com C. Fages de Climent, pensaran que, en realitat, no he fet una crítica de llurs llibres. Així penso jo també. Però que no se les prometin tan felices: quan jo sia en altre clima psicològic i, potser, amb motiu de nous llibres, em venjaré a societat reparant a fons d'aquests llibres d'ara.

Cristòfor de Domènec

Juliol 1925.

Les Edicions de JUSTICIA SOCIAL

La crítica i AQUEST DIANTRE DE SABATOTS

Aquest diantre de sabatots!, la narració socialista de H.-G. Wells traduïda per J. Roure i Torrents i publicada pel segon número de les «Edicions de JUSTICIA SOCIAL», i que es ven al módic preu de 30 cèntims a desgrat de la seva elegant presentació, ha obtingut el màxim d'èxit que un llibre pot obtenir a casa nostra.

Avui, al cap de dos mesos d'haver vist la llum pública, l'obra està absolutament agotada. A cap llibreria ni a cap quiosc hom no en trobarà cap exemplar. L'edició que en vàrem fer fou molt crescuda, en tirarem un gran nombre d'exemplars; i, no obstant, s'ha agotat ràpidament, molt més depressa que aquelles obres, de les quals no se'n tiren tants exemplars; que tots convenim que han estat un èxit.

Alegrem-nos-en, companys!
I al costat d'aquest èxit de públic—ja ho hem dit en altres números de JUSTICIA SOCIAL—l'èxit de crítica no ha pogut ésser més falaguer.

Al costat de les crítiques de periòdics que hem reproduït en aquestes pàgines, hem d'afegir-hi aquest article que l'escriptor que signa amb el pseudònim «Rogot», encarregat de la secció «L'actualitat» de «La Campana de Gràcia», ha publicat darrerament en aquest important setmanari:

Company: Si no vols que la reacció digui que l'esperit de la nostra classe ha mort, dona fe de vida. Ara es l'hora de pensar en els vençuts.
Redreça el teu esperit i el de tots els que treballen i sofreixen. Pensa en la lluita de demà.

EL SOCIALISME DE WELLS

La lectura de la traducció catalana, feta per en J. Roure i Torrent, de l'obra de H. G. Wells *Aquest diantre de sabatots!*, ens ha suggerit aquestes ratlles. No haurien d'anar encapçalades amb el títol: «L'actualitat», però és ara, ben segur, a través d'aquesta traducció editada excel·lentment pel periòdic socialista JUSTICIA SOCIAL i posada a la venda al preu módic de 30 cèntims, que el nostre poble coneixerà l'obra de Wells.

No parlem del gran mèrit literari—veritable obra d'art, potser de les millors entre les bones del gran escriptor anglès—d'*Aquest diantre de sabatots!* Només hem de dir que el seu valor literari serveix per a fer més amena, més simpàtica, l'obra.

Fixem-nos en la concepció que del socialisme té Wells.

Wells és un socialista de cor, no de cervell. Per això Wells parla amb entusiasme de la reforma social i combat durament totes les formes i doctrines i dogmes i concepcions que ens el presenten científicament. «El socialisme s'ha de sentir, de sentir intensament, i no s'ha de pensar», ens ve a dir Wells. I proclama en el seu llibre, revolucionari a desgrat de la dolçor de paraules en què està escrit, que tota la clau del socialisme rau en la supressió de la propietat privada. Wells, amb gran noblesa de cor i de sinceritat, troba tan injust l'antic dret de propietat sobre els homes—els esclaus, més marris que la religió de Crist—com l'actual dret de propietat sobre les coses, i ell creu que de la mateixa manera que s'ha abolit la propietat sobre els homes i avui és considerada per tothom com una monstruositat, vindrà un dia no lluny que la gent considerarà igualment monstruosa la propietat sobre les coses.

Wells vol que el socialisme signifiqui revolució, totes les coses amb el socialisme han d'ésser canviades: organitzacions, exercici de les professions, concepció del treball i de la riquesa, repartiment del producte del treball... No pot ésser que una cosa canviï i no canviï alhora. Ara, que creu que la revolució ha d'ésser lenta i dolça, gairebé diríem pacífica, a fi que la gent contrària hi vagi simpatitzant, per a fer més adeptes.

Wells, i això potser és el més bell de l'obra i de la seva concepció del socialisme la cosa més natural del món. Per ell—com per nosaltres—és la justícia i la bondat, i s'estranya ingenuament, amb l'ingenuitat de tota l'obra, que no estigui ja implantat o, al menys, que no l'abraçi tothom. Per això, el llibre conté duríssimes censures a la humanitat que està enfront, la del món injust que en diu per contrast a la humanitat socialista o del món just.

Wells, com hem dit, no admet cap doctrina socialista; ell és un socialista de cor que admet totes les doctrines belles i nobles. Per això el seu socialisme no es pot plaçar dins de cap escola; és més, s'escapa del socialisme pur per a comprendre totes les doctrines obreristes. L'essencial és l'abolició de la propietat privada, base de la injustícia del món actual.

Rogot.

Advertim als corresponents que en lloc de les acostumades Lletres de canvi els seran presentats simples rebuts per el cobrament de les liquidacions.

Company: Si vols ésser digne dels teus ideals, has de considerar com a propis els sofriments i les privacions dels homes que els defensen.
Recorda't dels empresonats.

Carnet d'un heterodoxe

Entre pare i filla (Fou ahir, això)

La filla.—Pare! Pare, us hauriau de casar amb la mare. Així amb un nom, amb nom, em podria casar jo.

El pare—que no pot veure la mare de sa filla—Has vist mai, per ventura, cap sant que tingui nom i cognom? No, oi? Ya veus, Sant Pau i Sant Agustí, i altres, sense cognom, fins tenen esglésies, són propietaris. No, filla, no. El teu pare no és cap Sant. I no es casarà amb la puta de ta mare per la brometa dels quatre respectables pèls de barba d'un cognom. Demés, amb qui deu de casar-se el teu minyó, amb tu o amb un cognom que no vol dir res?

La filla s'indignà, perquè, potser, el pare tenia raó.

Brand.

Preguem als suscriptors residents a l'estranger es posin al corrent amb aquesta Administració. Altrament ens veurem obligats a suspendre'ls la tramesa del periòdic.

L'home pot considerar-se embrutit desde'l moment que la opinió dels demés respecte a si mateix, li interessa més que la seva.

Quants artistes podrien viure sense l'art, i que pocs sense la fama.

Entre altres, dues coses hi ha que priven a la visió d'ésser exacta, el costum i la novetat. Pel costum veiem en les coses menys d'allò que hi ha, i per la novetat n'hi veiem més.

A dintre de cada ú hi ha un jutje: la consciència. I no en caldrien d'altres a la societat si hom no tingués sovint al seu voltant exemples amb els quals pot excusar les seves malifetes.

Faustí Monró.

Mentre els obrers, còpresos per la simplicitat dels dogmes, ens deixem impressionar per la faramalla de l'abstencionisme polític i abandonem la propra autoritat en mans dels altres estaments, ens haurem de sotmetre, de grat o per força, a les lleis que els altres ens imposin.

S'ha publicat

A l'Ombra del Camí

llibre de poesies de

EMILI SALETA i LLORENS

amb un pròleg de l'

IGNACI IGLESIAS

«A l'Ombra del Camí» col·loca al seu autor en un lloc distingit entre l'estol de lírica de les noves promocions que són gloria de Catalunya.

Edició paper de fil ornada amb boixos

5 ptes.

Es ven a totes les llibreries

Unió Gràfica

Societat Cooperativa de Producció

Aquesta institució, genuïnament obrera, és un experiment viu d'emancipació social i econòmica. Té dret, doncs, a la solidaritat de les entitats similars i a l'ajut de tots els homes progressius.

Treballs d'impremta de tota mena

Enric Granados, 33, interior BARCELONA

Els nostres lectors no han d'oblidar que aquest número de JUSTICIA SOCIAL ha estat revisat per la censura governativa

Obrers del camp! Llegiu i propagueu

"LA TERRA"

SETMANARI POPULAR

PORTAVEU DE LA «UNIO DE BASAIBES DE CATALUNYA»

Es publica cada disabte. 15 Cts.

Redacció i Administració: Carders, 12, 1.ª BARCELONA

Company: Si sentiu les inquietuds que dignifiquen la condició humana dels oprimits, propagueu

JUSTICIA SOCIAL periòdic socialista català

"ACCIÓ COOPERATISTA"

Portaveu de la Federació de Cooperatives de Catalunya

Articles doctrinals sobre cooperació: El moviment cooperatiu a Catalunya i a Espanya; Problemes socials relacionats amb la cooperació.

APAREIX CADA QUINZENA

Suscripció anual: 4 ptes.

Redacció i Administració: Aurora, 11 bis. - Cíutat

Treballador!

Signes digne de la teva condició humana!

Com a home, t'has de sentir ciutadà i laborar amb el socialisme per l'adveniment d'una societat millor.

Com a productor, t'has d'aplegar dins les organitzacions obreres, i treballar pel millorament immediat dels teus germans.

Què fas pel millorament de la nostra societat? Com contribueixes al manteniment de la premsa socialista i obrerista?

Noves i documents

HOLANDA.—Les eleccions.

Tal com auguràvem, les eleccions generals celebrades a Holanda han portat un considerable augment de vots a la candidatura socialista, podent-se afirmar que els socialistes són els únics victoriosos de la jornada. Les darreres eleccions generals s'havien celebrat l'any 1922, i per tal de que es pugui comparar les diferències publicuem els resultats d'aquelles i de les darreres.

	VOTS		ACTES	
	1922	1925	1922	1925
Catòlics.....	874.745	883.350	32	30
Antirevolucionaris.....	402.277	377.410	16	13
Cristians històrics.....	318.699	305.563	11	11
Reformadors.....	26.744	62.472	1	2
Reforma. cristians.....	20.431	30.276	1	1
Catòlics populars.....	15.830	40.115	1	1
Socialistes.....	567.769	706.317	20	24
Liberals.....	271.358	269.535	10	9
Liberals "separatges".....	29.200	1	1	1
Nacionalistes.....	134.595	187.159	5	7
Agraris esquerres.....	45.816	43.069	2	1
Comunistes.....	53.664	36.786	2	1

Els sis primers de la llista són els partits de dreta i els restants d'esquerra. Els nomenats reformadors són dissidents dels antirevolucionaris i dels cristians històrics respectivament. Els socialistes porten el nom de Democràcia social obrera.

En les eleccions de 1 de juliol darrer el total de sufragis emesos fou de 3.086.770. A Holanda les dones tenen dret al sufragi igual que els homes. Existeix la representació proporcional, essent necessari reunir el 75 per cent del coeficient de vots per a obtenir un lloc en la Cambra la qual està formada de cent diputats. En les darreres eleccions lluitaren 29 partits, havent obtingut representació només onze. Els restants reuniren un total de 141.000 vots aproximadament. En les eleccions de 1922 lluitaren 45 partits dels quals només deu obtingueren representació.

La divisió de dretes i esquerres serà igual en la nova Cambra que en l'anterior. Les dretes tenen 60 llocs i les esquerres 40. Dintre del grup d'esquerres, els socialistes han augmentat llur representació en quatre diputats, havent obtingut 128.548 vots més que representen un guany del 22,5 per cent. És de notar que l'augment de vots socialistes ha sigut considerable a les grans ciutats com Amsterdam, Rotterdam, La Haya i Utrecht; però és altament significatiu que aquest augment s'hagi donat en gran escala a les províncies tradicionalment catòliques de Limburg i Brabant i que tres dels nou llocs obtinguts hagi sigut mitjançant la derrota d'altres tants candidats catòlics, havent recuperat el districte de Zwolle en el qual, en altre temps, fou elegit el primer diputat socialista que va tenir lloc al Parlament holandès, Van Kol. Els comunistes, en canvi, van perdre de una faiso lamentable. En el Parlament de 1918-22 tenien tres diputats; en el de 1922-25 només en tingueren dos i en el nou Parlament aquests resta només un lloc. Seguint aquest camí aviat quedaran completament eliminats del camp polític d'Holanda.

Com a conseqüència del resultat de les eleccions ha dimitit el Govern que constituïa el bloc catòlic-antirevolucionari, havent sigut cridat Colyn, ex-ministre de Finances en el ministeri dimissionari, a constituir govern. Colyn era en realitat l'ànima de l'antic ministeri i li serà fàcil formar el nou, però la seva condició de calvinista no el fa persona grata entre els catòlics els quals creuen que havia d'haver sigut cridat un catòlic. És molt probable, doncs, que el nou gabinet trobi dificultats serioses i que Holanda entri en un període de crisi semblant al que ha passat Bèlgica i al que està passant Portugal. Sembla, però, que la coalició dretista es sostindrà per tal de no abandonar el poder, sigui com sigui.

ITALIA.—El solloqui feixista.

El dia 8 de juliol varen dimitir llurs càrrecs el ministre de Finances, De Stefani, i el ministre d'Economia Nacional, Di Nava. Aquest era l'únic membre que restava en el ministeri que no tenia filiació feixista. Formava part del Partit Nacional Catòlic una petita fracció esclindida del Partit Catòlic de Dom Sturzo.

L'endemà foren nomenats el Comte Volpi com a ministre de Finances i el senador Belluzzo ministre d'Eco-

nomia Nacional. Així el ministeri és ara enterament feixista, no havent pogut reeixir els intents d'infiltració realitzats pels impacients ni havent Mussolini aconseguit aquell mínim de col·laboració que podia donar al seu Govern el caràcter de nacional. Queden sols els feixistes sense poder compartir amb ningú més la responsabilitat d'haver barbaritzat i emporbit la bella Itàlia de les tradicions liberals i de la rica civilitat. Resta sol el feixisme per a prosseguir sense entrebancs la seva obra de demolició. I les oposicions dites de l'Aventino continuen en l'abstenció més absoluta resumint amb aquesta actitud el pensament de tots els italians.

FRANÇA.—El pressupost.

Després de sis mesos de discussió, el pressupost fou definitivament aprovat pel Senat el dia 13 de juliol darrer. Per cinc vegades fou retornat al Congrés per a sofrir esmenes aprovant-se per fi sense el vot dels socialistes i deixant el Cartel d'Esquerres definitivament liquidat. La darrera votació de la Chambre va donar 295 vots a favor del Govern i 228 en contra. Votaren contra el Govern tots els socialistes i comunistes, 77 radicals socialistes i 14 socialistes-republicans. La majoria, tal com nosaltres vàrem preveure bon punt es constituí el ministeri Painlevé, va trobar-la el Govern en els bancs de la dreta i del centre.

Les xifres definitives del pressupost es representen per 33.150.844.678 francs d'ingressos i 33.137.180.618 francs de despeses, oferint un superàvit de 13.664.060 francs. Convé advertir que aquestes xifres no corresponen a la realitat i que el pressupost es liquidarà amb un enorme déficit. Si hem de creure a Caillaux, fins l'any vinent no tindrem un pressupost veritablement nivellat. Ara com ara, aquest genl finançer no troba altres rmeis que els vulgars: augment de circulació fiduciària—en poc temps ha repetit aquesta gran operació—tributació indirecta i nous emprèstitls en or. Els seus enemics del Bloc nacional estan encantats i els hi reca no haver fet el descobriment d'aquesta eminència per ells mateixos. Gent agrada, però, el voten com un sol home i es tem que amb el temps arribi a desbancar al mateix Millerand.

Maurras condemnat.

El 17 de juliol la Desena Cambra Correccional va condemnar a dos anys de presó i 1.000 francs de multa al conegut escriptor realista M. Charles Maurras, per haver publicat damunt de les planes de l'Action Française adreçada al ministre de l'Interior, M. Schrameck, una carta oberta en la qual sense eufemismes excitava el zel dels camelots perquè assassinessin l'esmentat ministre. La lletra era escrita en tons violents i es veu que intentava deliberadament cridar l'atenció de l'opinió i dels poders públics per a que acabés la suposada protecció del Ministeri a favor dels comunistes. Com sia que després de l'agressió que de part dels comunistes sofriren els camelots que passaven en formació militar pel boulevard Montmartre alguns d'aquests foren arrestats per portar armes curtes sense la deguda llicència, Maurras volia posar en evidència aquesta aparent parcialitat policíaca, però el to de la seva carta era massa cru per a que produís altre efecte que la general indignació fins al punt d'haver-li el tribunal negat el dret d'apel·lació cosa realment excepcional en aquests casos.

Eleccions cantonals.

Les eleccions per a la renovació dels Consells Generals, que com les de les diputacions provincials espanyoles no solen despertar gran interès, varen celebrar-se el dia 1 de juliol a tota França, oferint el següent resultat:

	Pèrdues	Guanyes
Conservadors i liberals.....	115	6
Republicans.....	236	45
Id. d'Esquerra.....	223	35
Comunistes.....	2	5
Repub. radicals.....	138	11
Radicals i radicals socialistes.....	444	58
Repub. socialistes.....	49	3
Socialistes.....	91	19

En publicar-se aquesta llista oficial mancava conèixer dos resultats i hi havien 196 ballotatges el desempat dels quals va fer-se el dia 26 en segona elecció. El total de consellers departamentals és de 1496.

Com es veu, l'opinió francesa continua donant els seus sufragis als partits del bloc de les esquerres els quals en la primera jornada electoral han guanyats 91 llocs a costa dels partits de dreta i dels comunistes. Proporcionalment són els socialistes els que més guanyen han obtingut, més del 20 per cent o sigui el doble del que correspon als altres partits guanyadors. Aquest notable avanç quedarà encara més definit en conèixer-se els resultats de la jornada del 26 de juliol.

IUGOSLAVIA.—Nou ministeri.

El lector coneix ja les incidències polítiques de Iugoslàvia caracteritzades per una extremada violència des de que el vell Patixix va encarregar-se novament del poder iniciant una activa persecució contra els partits extrems particularment el dirigit pel cèlebre agitador Esteve Radix i que era conegut amb el nom de agro-republicà-croata. Aquest partit que absorbeix gairebé tota la representació de Croàcia era a tongades separatista, republicà i fins va arribar a adherir-se a l'Internacional comunista de Moscou. Patixix va empresonar a onze dels seus líders més significats, Radix entre ells, malgrat el qual el poble croata va seguir atorgant-li la seva representació donant a llur partit 68 actes en les eleccions del 8 de febrer passat. Des d'aleshores les coses han anat canviant endolcent-se el tracte entre el Govern de Belgrad i els republicans croates fins que el nebot de Radix, Pau Radix, va fer en ple Parlament les sensacionals declaracions en nom del seu partit acceptant la monarquia i reconeixent l'unitat iugoslava.

Les coses han canviat fins a l'extrem que en lloc de seguir-se la causa per delictes d'alta traïció contra els líders croates; aquest partit ha arribat a un tal grau de domesticació que fins participa en el ministeri del seu gran amic Patixix. La fracció democràtica dissident de Pribitxevitx que fins ara formava amb els radicals la coalició ministerial ha quedat excluida i el seu lloc l'ocupen ara els ex-revolucionaris de Zagreb.

Esteve Radix i els cinc líders croates que amb ell restaven a la presó han sigut alliberats, i aquell agitador de la Tercera Internacional reivindicava per a si el mèrit d'haver dictat al seu nebot els termes de conciliació, ha visitat el rei en acció de gràcies i es declara gran admirador de Sa majestat sèrvia i de l'unitat iugoslava. Radix i els seus s'han guanyat el major crèdit de versalilitat i incoherència a que hagi pogut aspirar cap partit europeu fundat o per fundar.

Ço que han fet ara, podien haver-ho fet amb molta més dignitat un any enrra quan el cap del ministeri Davidovitx els hi ofería participar en el govern atorgant a Croàcia una ampl autonomia. Aleshores tenien 70 diputats (ara s'han quedat amb 62 car les actes de Radix i els seus cinc companys de captiveri no han sigut aprovades), la Cambra tenia una composició més vària i més filla de la voluntat popular que la present, ells no havien sofert les vexacions i persecucions a que se'ls ha subjectat i no es podia dir, com ara, que s'han hagut d'agenollar i demanar perdó per a que els deixessin viure. Ara es queden sense autonomia ni esperances d'obtenir-la car si mal intenten fer el rebec ja se sap quin és el millor procediment per a fer-los fer bondat.

El nou ministeri iugoslau format en 19 de juliol és com segueix: Patixix, president; Ministre de Justícia, Djuritx; d'Afers estrangers, Nitix; de Finances, Stoyadinovitx; de l'Interior, Maxinovitx; de Cultes, Trifunovitx; d'Higiene, Stavoc Miletix; d'Obres públiques, Uzunovitx; d'Agricultura, Crista Miletix; d'Instrucció pública, Vuquitzevitx; d'Unificació de Lleis, Brquix; de Política social, Simonovitx; de Reforma agrària, Pau Radix; de Correus, Xuperina; de Comerç, Crajatx, i de Boscos i mines, Niquitx. Els quatre darrers són els agro-croates i els restants pertanyen al partit radical que dirigeix Patixix. El ministeri compta amb 204 diputats entre un total de 315.

Als companys

que expontaniament ens ajuden amb llur col·laboració, hem de pregar-los vulguin fer-se càrrec de la limitació de l'espai disponible i no oblidar mai les restriccions imposades per les actuals circumstàncies. Interessa que per a facilitar la nostra tasca procurin:

- 1.ª Parlar d'allò que es pugui parlar.
- 2.ª Tractar especialment qüestions sindicals i de propaganda de les doctrines socialistes.
- 3.ª Exposar els temes amb la major claretat i concisió possibles, i
- 4.ª Escriure en quartel·les per una sola cara i deixant els interlineats ben amples a fi que podem fer-hi al damunt les eventuals correccions ortogràfiques.

PORTUGAL.—Un altre pronunciament.

Després d'una sessió del Parlament que va durar més de 25 hores seguides, fou aprovada una moció de censura al Govern per 58 vots contra 49, a conseqüència de la qual va dimitir el Govern presidit pel Senyor de Silva el qual ocupava el poder des del dia 2 de juliol. Això succeïa el dia 17 del mateix mes, però el mateix dia el Senat va acordar per 18 vots de majoria un vot de confiança al Govern ço que va motivar la proposició del cap del Govern de dissoldre el Parlament a la qual cosa no va accedir el President de la República.

De bon matí del dia 19, uns oficials escapats del Fort Julian i que havien pres part en l'anterior pronunciament ocorregut en 18 d'abril van conseguir revoltar la tripulació del creuer «Vasco de Gama», però la revolta va ésser immediatament sofocada. Capturats els oficials que havien conseguit evadir-se i els que amb ells s'havien ajuntat, la normalitat va restablir-se però Lisboa continua sotmesa a la llei marcial i les més rígides precaucions.

La solució de la crisi es fa sumament difícil havent fracassat les gestions d'alguns personatges per a constituir ministeri amb l'ajut d'una majoria parlamentària. A darrera hora sembla que Domingos Pereira conseguirà formar govern, però res pot tenir-se per segur fins que s'hagi presentat al Parlament.

No servirem cap suscripció que no vingui acompanyada del seu import.

Per a ajudar a JUSTICIA SOCIAL

50.ª llista de quantitats rebudes

Ciutat. - I. A., 5 ptes.; I. P., 1 pta.; J. Ll. P. F., 1 pta.; D. D., 1 pta.; R. C., 1 pta.; J. A., 5 ptes.

Sitges - P. C., 2 ptes.

Total, 16 ptes.

A tots el nostre agraïment.

JUSTICIA SOCIAL

és l'únic periòdic de la nostra terra que recull en un sol ideari tots els desitjos del poble

"Company!"

per Màxim Gorki

PREU: 10 cèntims

Demaneu aquest interessant fullet a l'Administració de JUSTICIA SOCIAL.

La correspondència d'administració de JUSTICIA SOCIAL, (girs, reclamacions, canvis d'adreça), per que no sofreixi cap retard, preguem es dirigeixi a Marçal Badia, Creu Vermella, 23, REUS.

Justicia Social

SETMANARI SOCIALISTA

2.ª època

CIÈNCIES - LITERATURA - ARTS

REDACCIÓ: Carrer de Guardia, 14, pral. - BARCELONA

ADMINISTRACIÓ: Marçal Badia, Creu Vermella, 23. - REUS

REDACTORS i COL·LABORADORS.

Gabriel Alomar - Serra i Moret
Josep Comaposada - Alfons Maseras - Dr. Agudé Miró - Cristòfor de Domènec - J. Carner Ribalta - J. Llorens i Artigas
Dr. E. Mira - J. de C. Serra Ràfols
Dr. Joaquim Xirau - Francesc X. Casals - "Apa" - Rossend Vilades
Dr. Muntanya - Francesc Lladomat - Sara Llorens - Manuel Galés
"Galdric" - Marius Vidal - Ferrán Culla - B. Farré - Josep Ricart i Salto - Manuel Escorza - Dr. J. Estadella Arnó - J. Recasens i Mercadé - Rafael Campalans - Francesc Gandia - Dr. Josep Amorós
Emili Saleta - "Shum" - F. Cañadas - Josep M. de Sucre - J. Roure i Torrent - Manuel A'càntara i Gussart - Dr. Cosme Rofes - Ignasi Iglesias - Roc Guinart - Puig Puigades - Joan Fronjosa - Balaguer Baró - R. Ràfols Camí - Jaume Cardús - J. Durán i Guardia - Joan Forment.

REDACTORS-CORRESPONSALS

Albert Schneeberger - Rafael Ramis, França
Joan Comorera. - Argentina Carlot Golerres. - Xile
René Lyr. - Bèlgica
Roberto Marvasi. - Itàlia
Dr. Andrés Ovejero. - Madrid

PREUS D'ABONAMENT:

Catalunya i Províncies:
Trimestre, 2'50 ptes. - Mig any, 4'50 ptes.
Un any, 8 ptes.
Estranger:
Mig any, 3'75 ptes.
Un any, 10'50 ptes.

JUSTICIA SOCIAL és l'únic periòdic socialista que es publica a Catalunya. Teniu el deure d'ajudar-lo.

SUSCRIVIU-VOS'HI

personalment a la redacció o a l'administració, o bé trametent l'import de l'abonament a l'administrador, amb segells de correu, gir postal, etc.

Correspondència administrativa

Figuera. - F. C. - Rebudes 56 ptes. dels rebuts cobrats. Mercés pel seu interès i explicacions.

Sitges - P. C. - Idem 32 ptes., paquets núm. 91. Per correu va n els exemplars d'Aquest diantre de sabatots!

Blanes. - S. M. - Idem 4'50 ptes., suscripció semestre.

Girona. - M. P. - Idem 34'25 ptes., paquets núm. 91.
Santa Coloma de Queralt - A. C. - Idem 8'10 ptes., suscripció Julio 1926 i un «Company!», que li trameto.

TIP. JUSTICIA SOCIAL - REUS